

📖 לקט פנינים לפרשת השבוע – 'פקודי' 📖

📖 "בית מדרש בוואצפ" 📖

א'– "אלה פקודי המשכן, משכן העדות" (לח, כא)
במדרש רבה שואל המדרש, מדוע כופל הפסוק את המילה
משכן? ומה בין 'משכן' ל'משכן העדות'?
אומרים חז"ל:

שכשראה משה רבינו שנוטר כסף ממלאכת המשכן, שאל
את הקב"ה מה נעשה בנותר?
ענה לו הקב"ה שבנותר יעשה "משכן לעדות". ובביאור של
ה'יפה תואר' הסביר שמשכן לעדות היינו בית מדרש גדול
ובית וועד לתלמוד.

ב'– "אלה פקודי המשכן משכן העדות" (לח, כא)
איתא ברבינו בחיי: "המשכן" עם חמש האותיות בגימטריא
ת"כ, כמניין שנות הבית השני: "משכן" בגימטריא ת"י,
כמניין שנות הבית הראשון: "העד(ו)ת" – בגימטריא תע"ט,
כמספר שנות המשכן עד בנין הבית.

החתם סופר מוסיף על כך ואומר: ולמה חסר חמשה
במספר שנות הבית שני וצריכים לצרף את חמש האותיות?
לרמז על חמשה דברים שחסרו בבית שני, כמו שאמרו
חז"ל (יומא נב:): ארון, אש, שכינה, רוח הקודש ואורים

ותומים.

ג' – "אלה פקודי המשכן משכן העדת" (לח, כא)

רש"י הקדוש בלשוננו הזהב, מבאר, מדוע נאמר "משכן המשכן" פעמיים? אלא דבר זה הוא רמז לבית המשכן שנתמשכן בשני חורבנות על עונותיהן של ישראל! משל למה הדבר דומה:

אדם אחד נידון למאסר עולם בבית הסוהר, היה שם זקן אחד שריחם על האיש, הלך ומשכן את ביתו ותמורתו קיבל סך כסף עצום, את הכסף נתן ביד פקידי בית הסוהר כדי שהללו ישחררו את העציר ממאסרו. יצא האיש לחופשי, הודה למטיבו הרחום והלך לדרכו... רשע שכמותך! חצוף!!! – גער בו אחד מידידיו – "איך יתכן שאתה משוטט חופשי ושאנן, בעוד הזקן משכן את ביתו כדי לשחרר אותך? האם אינך חושב שמחובתך לנסות ולהשיב לו את ביתו?! אמר המגיד מדובנא – כן הוא גם הנמשל, כאשר עלה לפני מידת הדין גודל חובם של עם ישראל חמל עליהם הקב"ה ונתן את המקדש וכלי תפארתו ביד זרים כמשכון בעד חובותיהם של ישראל. האין זו חוצפה?! אלא שישראל שוכחים את גלות השכינה וכבוד יתברך, ואינם שמים על לב כלל להתפלל על בנין בית המקדש שיבנה במהרה בימנו...

ד' – "אלה פקודי המשכן משכן העדות" (לח, כא)

לא היה צורך לפקוד, אלא "אשר פקד על פי משה". משה דרש לפקוד משום "והייתם נקיים מה' ומישראל" שלא יהיה מי שיטיל חשד שהשתמשו בכספי נדבות המשכן לרעה. (אור החיים הק')

ה' – "אלה פקודי המשכן משכן העדות אשר פקד על פי

משה" (לח, כא)

כותב רבינו יוסף חיים זצ"ל בספרו 'בן איש חי' "דרושים" יש לשאול, לפי הכלל המובא במסכת תענית (דף ח:), ש"אין הברכה שורה אלא בדבר שאינו שקול ומדוד ומנוי" היאך ספרו ופקדו את החשבונות של בני המשכן, ולא חששו לנזק העלול להיות בהשראת הברכה שבמשכן? ועוד מהו כפל הלשון של המילה "משכן"?

כדי ליישב שאלה זאת, יש להקדים בדברי הגמרא במסכת יומא (כב:), בעניין ספירת מנינם של בני ישראל הנכתב בתחילת ספר יהושע (פרק ב,), שם עמדו על כך שהפסוק אומר "והיה מספר בני ישראל..." , ומיד מסיים "אשר לא ימד ולא יספר". ותירצו חכמינו את הסתירה: "לא קשיא, כאן בידי אדם, כאן בית שמים". מבואר כי דווקא בספירה רגילה של בני אדם עלול להיגרם נזק, אבל בידי שמים אין הספירה פוגמת שום דבר בברכה השורה בה.

אם כן, ספירת חשבונם של כלי המשכן, היתה ספירה "בידי שמים" מצד שני טעמים: ראשית, כמפורש בזוהר הקדוש (פקודי דף רכא, א), ה'משכן' של מטה היה מחובר וקשור ל'משכן' שלמעלה בשמים, כך שהמשכן אינו מציאות שבתחתונים, אלא כאילו הוא קיים ועומד בעליונים – ושם אין חל שום נזק ופגם.

דבר נוסף, הרי משה רבינו עליו השלום, אשר השכינה הקדושה מדברת מתוך גרונו, הוא זה שספר וחישב את כלי המשכן, וכל דיבור היוצא מפי משה כאילו הוא יוצא מאיתו יתברך שמו. וכמו שאמרו חז"ל (ראה ילקוט שמעוני מטות, תשפד) שבעניין זה נבדלה דרגת נבואתו של משה ביחס לשאר נביאי ישראל, שהם אמרו "כה אמר ה'", ואילו משה

היה אומר "זה הדבר אשר ציוה ה'". מפני שהשכינה היתה מדברת מתוך גרונו. ממילא היתה ספירתו ומניינו 'שמימית' שלא חל בה שום נזק חס ושלום.

עתה יתבאר לנו דקדוק לשון הכתוב, המדגיש את שני הדברים הנ"ל שהגנו על הברכה שבכלי המקדש, וכה אומר הפסוק: 'אלא פקודי המשכן, - מדוע לא חששו לספור אותם? מפני שהוא 'משכן העדות' - המקביל למשכן של מעלה, ואין זה דבר גשמי כלל, ובנוסף לכך 'אשר פוקד על פי משה' - שכל דיבוריו היו שמימיים, ובלתי מזיקים את הברכה השורה בהם, כנתבאר.

ו- "אלה פקודי" (לח, כא)

חז"ל אומרים (בבא מציעא מב, א) שאין הברכה שורה אלא בדבר הסמוי מן העין ולפיכך מניית המספר היא גורם מפריע לברכה. אבל כאשר הספירה נעשית "על-פי משה", הדבר מביא את המשכת השכינה וממשיך ברכה בלתי מוגבלת.

לכן קובעת ההלכה שאין למנות את ישראל, אפילו לדבר שבקדושה - כדי לדעת, למשל, אם יש 'מניין', אלא באמצעות פסוק. ויש לומר שגם מניין זה הוא בכלל "אשר פוקד על-פי משה", שהרי הפסוק הוא מתורת משה.

באיזה פסוק מונים? בספר הפרדס לרש"י מובא שהפסוק הוא "ואני ברוב חסדך אבוא ביתך אשתחוה אל היכל קודשך ביראתך", שיש בו עשר מילים. אולם למרות שתוכן הפסוק קשור במיוחד לבית הכנסת, נהגו בדורות

האחרונים למנות בפסוק "הושיעה את עמך וברך את נחלתך ורעם ונשאם עד העולם". ויש לומר שהסיבה לכך היא, משום שבעקבתא דמשיחא, כאשר יהודים נפגשים

יחד, הבקשה והמשאלה הראשונה שלהם היא "הושיעה את עמך" – שתבוא כבר הגאולה.

(מהתוועדות שבת-קודש פרשת ויקהל-פקודי תשמ"ג).

ז'- "אלה פקודי המשכן משכן העדות" (לח, כא)

הלשון הכפול "המשכן משכן" מרמז לשני המשכנים –

המשכן הרוחני שלמעלה והמשכן הגשמי שלמטה.

המילה "העדות" נאמרה במשכן השני דווקא – המשכן

הגשמי. כי 'עדות' שייכת רק בדבר מכוסה ונעלם; על דבר

גלוי אין צורך בעדות. ומאחר שבמציאות הגשמית לא

נראית אלוקות בגילוי, לכן זקוקים ל'עדות' על כך שבמשכן

הגשמי היתה השראת השכינה.

(ליקוטי שיחות, כרך א, עמ' 198).

ח'- "משכן העדות" (לח, כא)

המילה "עדות" – רומזת ל"עדיים" (כתרים) שקיבלו ישראל

בשעת מתן-תורה. על-ידי חטא העגל איבדו בני-ישראל

את העדיים, כנאמר (שמות לג), "ויתנצלו בני-ישראל את

עדיים מהר חורב". בזמן עשיית המשכן נתרצה להם

הקב"ה (כדאיתא במדרש-רבה) וחזרו ונמשכו להם

העדיים. על-שם זה נקרא המשכן "משכן העדות".

(אור-התורה, כרך ו, עמ' ברלג).

ט'- "ובצלאל... עשה את כל אשר ציווה ה' את משה" (לח,

כב)

בירושלמי (ברכות פ"ד ה"ג) מובא שי"ח הברכות שבתפילת

שמונה-עשרה הן כנגד י"ח הציוויים ("כאשר ציווה ה'")

המופיעים בפרשתנו, מ"ואתו אהליאב" (פסוק כג) עד לסוף

הפרשה. אבל "אשר ציווה ה'" האמור בפסוק זה איננו מן

המניין, מאחר שנזכר בו רק בצלאל בלא אהליאב.

ויש להבין: א) מהו הקשר בין ברכות התפילה למשכן? ב)
מדוע מונים אך ורק את הפסוקים שנזכר בהם גם אהליאב?
אלא תוכן המשכן ותוכן עניין התפילה – חד הוא: בירור
וזיכוך הדברים הנחותים ביותר והפיכתם משכן להשראת
השכינה. המשכן נבנה מחומרים גשמיים שעל-ידם נעשה
מקום להשראת השכינה. התפילה אף היא מעלה עניינים
ארציים למעלה, כידוע שהתפילה היא בבחינת "סולם
מוצב ארצה (עניינים ארציים) וראשו מגיע השמימה".
כשם שתפילה עניינה להעלות את החומריות הנמוכה של
העולם, כן עליה להעלות גם את החלקים התחתונים
והנחותים שבנפש. לכן מונים את י"ח הציוויים רק
מהכתובים שבהם נזכרו גם בצלאל וגם אהליאב, כי
בצלאל היה מגדולי השבטים, ואילו אהליאב מהשבטים
הירודים (רש"י שמות לה, לד). וכאמור, התפילה עניינה
להעלות לא רק את ה'בצלאל' שבנפש אלא גם את
ה'אהליאב' שבה.

(ליקוטי שיחות, כרך א, עמ' 199).

י' – "כָּל הַזֶּהָב הָעָשׂוּי לְמַלְאכָה בְּכָל מְלָאכַת הַקֹּדֶשׁ" (לח.
(כד)

פרוש "כָּל הַזֶּהָב הָעָשׂוּי" וְהַנִּבְרָא בְּעוֹלָם, לֹא הָיָה אֵלָּא
בְּעִבּוּר מְלָאכַת הַמִּשְׁכָּן, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנָם לְבָרְכָה
לֹא הָיָה רָאוּי לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בַּזֶּהָב אֵלָּא וְכוּ'. וְכֵן עֲצֵי נִשְׁטִים
עוֹמְדִים שֶׁעָמְדוּ בְּעוֹלָם לָזֶה הַתְּכָלִית. הָרַב הַגָּדוֹל מֵהַר"ר
וִידָאָל צִרְפָּתִי ז"ל בְּפִירוּשׁוֹ כְּתִיבֶת יָד.

(החיד"א – חומת אֶנֶף)

יא' – "כָּל זֶהָב הָעָשׂוּי לְמַלְאכָה בְּכָל מְלָאכַת הַקּוֹדֶשׁ" (לח,
(כד)

כל עצם בריאתו של הזהב בעולם, הוא רק כדי שישתמשו בו לדברים מועילים שבקדושה.
"כל זהב העשוי" הוא רק "למלאכה בכל מלאכת הקודש"...
(תפארת יהונתן)

יב' - "מאת כפר הכסף וגו! ואת האלף ושבע המאות
וחמשה ושבעים עשה ויום לעמודים וצפה ראשיהם וחשק
אתם. ונחשת התנופה שבבים כפר אלפים וארבע מאות
שקל" (לח. כז-כט)

מאה ברכות "ואת האלף" אלופה של תורה שנתנה לאלף
דור. "ושבע מאות" אלו שבע מאות הלכות שנשתכחו
והחזירם עתניאל בפלפולו. "וחמשה ושבבים", חמשה
חומשי תורה ושבבים פנים שנדרשת בהם. "עשה ויום
לעמודים", כלומר לעמודי שמים, שנאמר "אם לא בריתי
יוםם ולילה חקות שמים וארץ לא שמתי". "וצפה ראשיהם",
כלומר כסה והעלים מן העולם ראשי פרשיות הסמוכות זו
לזו, שאם היו יודעים סדרה של תורה ושמות היוצאים
ממנה היו בונים עולמות ומחריבין עולמות, לכן אין מקדם
ומאחר בתורה. "ואלפים" כנגד אלפים שנה שקדמה תורה
לעולם. "וארבע מאות" כנגד ארץ ישראל שהיא ארבע
מאות פרסה על ארבע מאות פרסה, והא בהא תליא לא
זכו לכנס לארץ עד שקבלו התורה. ולא זכו בתורה אלא
בזכות הארץ. ועוד האריך רבנו אפרים ז"ל בפרושו כתיבת
יד.

(החיד"א - חומת אנה)

יג' - "כאשר צוה ה' את משה" (לט, ה)

רבי אלחנן וסרמן היה אומר: צא וראה מה בין ראשונים
לאחרונים, בימינו כשאדם מדבר על עצמו, אין איש מעלה

על דעתו שאין לו שום פנייה אישית, ואילו בדורות ראשונים, כשאדם דיבר על עצמו, לא העלה איש על דעתו, שמדבר הוא לטובת עצמו.

לכן דיבר משה בגוף שלישי – "כאשר צוה ה' את משה", כאילו לא בו הדברים אמורים, אלא במשה אחר הפועל בשליחות הקב"ה. (משולחן גבוה)

יד' – "ותכל כל עבודת משכן אהל מועד ויעשו בני ישראל ככל אשר ציוה ה' את משה כן עשו" (לטי' לב') לכאורה לפי סדר הדברים, היה ראוי להקדים קודם "ויעשו בני ישראל" ורק אחר כך לומר 'ותכל כל עבודת... שהרי העבודה כלתה רק אחרי שעשו מה שעשו.

מבאר רבינו יוסף חיים זצ"ל שנראה שהפסוק בא להעיד על טהרת לבבם ורצונם הטוב של נדיבי בני ישראל, שהרי בהתחלת מעשה בנין המשכן כבר נצטוו ע"י הקב"ה "ויקחו לי תרומה מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי" (כה, ב), היינו שהתנאי היסודי בכל עיקר בנין המשכן ותרומת בני ישראל, הוא דווקא כשיתנו את תרומתם "לשמה" (רש"י שם: 'לי – לשמי) ובנדיבות לב מתוך רצון אמיתי וטהור, ורק אחר כך, בשלב שני, המשיך לצוות לישראל מה בדיוק עליהם להביא – "וזאת התרומה אשר תיקחו מאתם זהב וכסף". ואם היו ישראל נוהגים בטבעיות, הייתה רצונם ושמחתם פוחתת והולכת, ולמרות שהיו משתדלים לתרום ברצון הלב ולשם שמיים, אך כך הוא טבע האנשים שבהתחלת המצוה מתלהבים ויש להם יותר התרגשות וחיות, אבל הסוף אינו דומה להתחלה -- ההתלהבות והרצון הטוב נחלש מאוד.

על זה בא הכתוב להעיד, שלא כן היה: "ותכל כל עבודת", - גם בסוף העבודה, הכוללת טרחת הגוף והוצאה כספית, מכל מקום "ויעשו בני ישראל ככל אשר ציוה ה' את משה" - הם לא חרגו אפילו מעט מאופי הציווי שנצטוו בהתחלת בנין המשכן, כל הזמן הם עסקו והביאו "לשם שמים" וב"נדיבות לב" ראויה.

כשם שעבודתם הטכנית של עשיית הכלים הייתה בכוונה נכונה, כך גם העבודה הרוחנית שכללה ההתעסקות הקדושה במשכן, הייתה כולה טהורה וזכה בכל משך העבודה. ועניין זה מודגש להלן בפסוק מג: "וירא משה את כל המלאכה והנה עשו אותה כאשר ציוה ה' כן עשו". כלומר, המלאכה כולה - הגשמית והרוחנית גם יחד - נעשתה באותה התלהבות וקיום הציווי בכל פרטיה ודקדוקיה. ואכן רק משה רבינו ע"ה היה מסוגל לראות זאת, ולהבחין בשלמות עבודתם, גם הרוחנית. ומשנוכח לראות דרגתם הגדולה של עוסקי המלאכה ונדיבי הלב - "ויברך אותם משה": "יהי רצון שתשרה שכינה במעשי ידיכם" (מדרש תנחומא).

טו'- "ויעשו בני ישראל ככל אשר ציוה ה' את משה כן עשו" (לט, לב)

מדוע חזרה התורה על כל פרטי עשיית המשכן וכליו (בפרשיות ויקהל-פקודי) ולא הסתפקה בפסוק "ויעשו בני-ישראל ככל אשר ציוה ה' את משה כן עשו"? אלא כאשר התורה כופלת עניין מסוים, הרי זהו מפני חביבות הדבר. לכן, למשל, נכפלה פרשת אליעזר בתורה, כי "יפה שיחתן של עבדי אבות לפני המקום מתורתן של בנים" (רש"י בראשית כד, מב). המשכן, מקום השראת

השכינה, הוא כה יקר וחביב לבני-ישראל, עד שמשום זה כפלה התורה את כל פרטיו.

(ליקוטי-שיחות, כרך טז, עמ' 458).

ועוד: על המשכן "אשר ציווה ה' את משה", מסופר בפרשיות תרומה ותצווה, ועל המשכן שעשו "בני-ישראל" מסופר בפרשיות ויקהל-פקודי. שני אלה מרמזים לשני ה"משכנות" – הרוחני והגשמי. המשכן שהראה הקב"ה למשה הוא משכן רוחני, המשכן שלמעלה; והמשכן שעשו בני-ישראל היה משכן גשמי.

לכן, אף שכבר נאמרו כל פרטי המשכן בפרשיות תרומה ותצווה – חזרו ונכפלו בפרשיות ויקהל ופקודי, כי בכל אחת מהפרשות מדובר במשכן "שונה".
(ליקוטי-שיחות, כרך א, עמ' 196).

טז' – "ויעשו בני ישראל ככל אשר ציווה ה' את משה כן עשו" (לט,לב)

מדוע חזרה התורה על כל פרטי עשיית המשכן וכליו (בפרשיות ויקהל ופקודי) ולא הסתפקה בפסוק "ויעשו בני ישראל ככל אשר ציווה ה' את משה כן עשו"?
אלא, כאשר התורה כופלת עניין מסוים, הרי זה מפני חביבות הדבר. לכן, למשל, נכפלה פרשת אליעזר בתורה, כי "יפה שיחתן של עבדי אבות לפני המקום מתורתן של בנים" (רש"י בראשית כד, מב). המשכן, מקום השראת השכינה, כה יקר וחביב לבני-ישראל, עד שמשום זה כפלה התורה את כל פרטיו.

(ליקוטי-שיחות כרך טז, עמ' 458).

ועוד: על המשכן "אשר ציווה ה' את משה", מסופר בפרשיות תרומה ותצווה, ועל המשכן שעשו "בני-ישראל"

מסופר בפרשיות ויקהל-פקודי. שני אלה מרמזים לשני ה"משכנות" – הרוחני והגשמי. המשכן שהראה הקב"ה למשה הוא משכן רוחני, המשכן שלמעלה; והמשכן שעשו בני-ישראל היה משכן גשמי. לכן, אף שכבר נאמרו כל פרטי המשכן בפרשיות תרומה ותצווה – חזרו ונכפלו בפרשיות ויקהל ופקודי, כי בכל אחת מהפרשות מדובר במשכן "שונה". (ליקוטי-שיחות כרך א עמ' 196).

זי'- "ויעשו בני ישראל ככל אשר ציווה ה' את משה... ויביאו את המשכן אל משה" (לט,לב-לג)
שלא היו יכולים להקימו... ומשה העמידו (רש"י). שני פסוקים אלו מלמדים אותנו כיצד יכול האדם להגיע לתכלית שלמותו בהקמת ה'משכן' הפרטי להשם יתברך. בבניין המשכן הגשמי נדרשו בני-ישראל לעשותו תחילה עם כל פרטיו ("ככל אשר ציווה ה'"), אך עדיין לא ניתנה להם הרשות להקימו, ורק כשהביאוהו אל משה הוקם המשכן.

כך גם בעבודת האדם לבוראו: בתחילה על האדם לעבוד את עבודתו ככל יכולתו ולמצות את כל אפשרויותיו, אך עדיין אין זה מספיק להשראת השכינה ב'בית-מקדשו' הפרטי. עליו להביא את מלאכת עבודתו ולהתקשר אל ה'משה' שבדור ("אתפשטותא דמשה בכל דרא"), אשר מחבר את בני-ישראל לאביהם שבשמים ("אנכי עומד בין ה' וביניכם"), ורק אז יוכל ה'משכן' הפרטי לקום ולהתקיים. (לקוטי שיחות כרך יא, עמ' 172).

ח"י- "את ארון העדות" (לט, לה)

רבי מרדכי הכהן היה אומר: "ארון העדות" – הארון עצמו

הוא העדות.

ארון הספרים של אדם מעיד על מהותו ועל טיבו. רצונך לתהות על קנקנו של אדם, לך אצל ארון הספרים שלו. איש איש ואישיותו בארונו, ובלבד שיהיה תלמודו בידו – שיהיו הספרים משומשים ממגע ידיים.

יט' – "וַיֵּרָא מֹשֶׁה אֶת כָּל הַמְּלָאכָה וְגו' כִּן עָשׂוּ וַיְבָרֶךְ אֹתָם מֹשֶׁה" (לט, מג')

אָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרָנוֹם לְבָרְכָה מָה בְּרָכָה בְּרַכְתֶּם? יְהִי רָצוֹן שְׁתַּשְׁרָה שְׂכִינָה בְּמַעֲשֵׂה יְדֵיכֶם וְיְהִי נֶעֱם וְכוּ! אֶפְשָׁר דְּכָל הַדְּבָרִים צָרִיכִים מַחֲשָׁבָה וְדְבוּר מַעֲשֵׂה לְהִיּוֹת הָעֲנִין בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת. וּמֹשֶׁה רִבֵּנוּ ע"ה רָאָה בְּאַסְפֵּקְלָרִיא שֶׁל קֹדֶשׁ דִּישׁ כַּמָּה אָנָּשִׁים שֶׁלֹּא עָשׂוּ בְּכוֹנָה הָרְאוּיָה, וְזֶה שֶׁאָמַר "וַיֵּרָא מֹשֶׁה אֶת כָּל הַמְּלָאכָה וְהִנֵּה עָשׂוּ אוֹתָהּ", דּוֹקָא בְּעֲנִין הַמַּעֲשֵׂה כִּן עָשׂוּ כְּמִצּוֹת ה', אֲךָ אֵיכָּא בִּינְיָיְהוּ שְׂאִינוּ בְּכוֹנָה הָרְאוּיָה, לָזֶה בְּרַכְתֶּם שְׁתַּשְׁרָה שְׂכִינָה בְּמַעֲשֵׂה יְדֵיכֶם דִּי יִקָּא, אֲף שְׁהִיָּה מַעֲשֵׂה בְּלִי כּוֹנֵה, וְיְהִי נֶעֱם וְכוּ! וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ כּוֹנֵה אֶתְּהָ עֲלֵינוּ כְּאֵלּוּ עָשׂוּ בְּכוֹנָה הָרְאוּיָה, וְאַחֲרֵי שֶׁכָּבַר הוּא מִתְקַן מַעֲשֵׂה יְדֵינוּ כּוֹנֵה לְעֵלָּא, כְּמוֹ שֶׁמּוֹבָא בְּזֹהַר הַקִּדּוּשׁ. (הַחִיד"א – פְּנֵי דָּוִד)

כ' – "ויברך אותם משה" (לט, מג)

"אמר להם: יהי רצון שתשרה שכינה במעשה ידיכם" (רש"י).

אמרו חז"ל (שבת לב, ב): "איזה הן מעשה ידיו של אדם? הווי אומר: בניו ובנותיו".

משה ברכם: "שתשרה שכינה במעשה ידיכם" – גדלו וחנכו את בניכם ובנותיכם לתורה ולמצוות, ותשרה עליכם שכינה, גדולה מהשכינה שהייתה במשכן, שאמרו חז"ל

(מגילה טז, ב): "גדול תלמוד תורה, יותר מבניין בית המקדש".

כא' – "כֵּן עָשׂוּ וַיְבָרֶךְ אֹתָם מֹשֶׁה" (לט, מג')
"עָשׂוּ וַיְבָרֶךְ אֹתָם מֹשֶׁה" גִּימָטְרִיָּא "תְּשַׁרְהַה הַשְּׂכִינָה
בְּמִלְאָכָה זו". רַבֵּנוּ אֶפְרַיִם ז"ל.

(החיד"א – נחל קדומים)

כב' – "ויברך אותם משה" (לט, מג)
"אמר להם: יהי רצון שתשרה שכינה במעשה ידיכם"
(רש"י).

אין הברכה יכולה לחול על כלי ריק. נדרש מהאדם שיפעל
בעצמו ואז יעזרהו ה'. זהו שאמר להם משה: "יהיה רצון
שתשרה שכינה במעשה ידיכם" – השכינה תשרה בתנאי
שיהיה "מעשה ידיכם".

(אמרי שפר)

כג' – "הוֹקֵם הַמְּשָׁכֵן" (מ, יז)

"הוֹקֵם" אוֹתִיּוֹת "מְקוֹה". אֶפְשָׁר לְרַמֵּז מֶה נִשְׁאַמְרוּ פֶּרֶק שְׁנֵי
דְּבָרִיכוֹת לָמָּה נִסְמְכוּ אֱהָלִים לְנִחָלִים שְׁמַעְלִין לְטַהָרָה, וְזֶה
הֶרְמֵז שְׁבִיט הַמִּדְרָשׁ הוּא כְּמוֹ מְקוֹה, וְאֲדִי וְאֲדִי מְטוֹ אֶהְדִּידִי,
מְקוֹה, הַמְּשָׁכֵן. וְרַבֵּנוּ אֶפְרַיִם כָּתַב "הוֹקֵם הַמְּשָׁכֵן", רֶמֶז
לְמִקְדָּשׁ שֶׁהָיָה עֲתִיד לְהִבְנוֹת עַל יְדֵי דָּוִד וְשְׁלֹמֹה, כְּתִיב
"הוֹקֵם הַמְּשָׁכֵן" וְכְתִיב הֵתָם "נָאוֹם הַגָּבֵר הוֹקֵם עַל".

(החיד"א – נחל קדומים)

כד' – "ויקח ויתן את העדת אל הארון" (מ, כ)

לָמָּה אָמַר "וַיִּקַּח"? עַל שֵׁם "כִּי לָקַח טוֹב נָתַתִּי לָכֶם". אָרוֹן
הַעֲדוּת, עֲדוּת שֶׁהַשְּׂכִינָה שׁוֹרָה עָלָיו, כִּי מְקוֹם אָרוֹן אֵינוֹ מִן
הַמִּדָּה. לְקוּטֵי גְאוּנֵי קִמְאֵי קְדוּשִׁים אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ הַחַיִּים.

(החיד"א – חומת אֶנֶךְ)

כה' – "ויעל הנרות לפני ה' כאשר צוה ה' את משה" (מ, כה)
כשכיהן רבי אריה לייב הלר זצ"ל בעל קצות החושן כרב
בעיר סטרי, היה שם בעל בית עשיר שהתעסק רבות
במעשי צדקה, אבל רצה שכל מעשה טוב שעשה יתפרסם
ברבים. העיר לו פעם הרב, שבעשיית מצוה אסור שיהיו
פניות עצמיות. שאלו העשיר "וכי מה זה מזיק? הרי נמשלה
המצווה לנר ככתוב (משלי ו, כג) 'כי נר מצוה ותורה אור',
ומה משנה איך מדליקים את הנר?"

השיב לו רבי אריה לייב, שבתורה כתוב במפורש 'ויעל
הנרות לפני ה' – את הנר צריך להדליק לפני ה', רק לשם
שמים בלא פניות.
(ילקוט מאיש לרעהו)

כו' – "ולא יכל משה לבוא אל אהל מועד כי שכן עליו הענן
וכבוד ה' מלא את המשכן" (מ, לה)
בווינה הקימו המשכילים בית כנסת, ועל הקיר בכניסה היה
גלוף באותיות של זהב הפסוק "וכבוד ה' מלא את המשכן".
פעם אחת כשעבר רבי צבי חיות (המהר"ץ חיות) לפני בית
כנסת זה, ראה את הכתוב על הקיר, ואמר ראוי היה להם
לחרוט ראשיתו של פסוק זה: "ולא יכל משה לבוא" וגו'.
ז"ך – "כי ענן ה' על המשכן יומם ואש תהיה לילה בו" (מ,
לח')

אמר חכם יהודה צדקה זצ"ל – "כך צריך לנהוג הרב
בהנהגת הציבור: כאשר "ה' על המשכן" – דהיינו שהעם
נוהג בדרך הטובה, אזי יש לנהוג בדרך של "ענן" – הסתרה
וענווה. אך אם חלילה יש מצב ש"לילה בו"... שיש חושך
ואפילה מן המצוות – אזי יש לנהוג בדרך של "אש" –
בתקיפות!

{ליקט וערך בס"ד מאיר בצלאל}

שבת שלום ומבורך!

לזכות: אביטל בת רבקה רחל תחי', לבי בת אביטל תחי',
ישי בן אביטל הי"ו, מרדכי בן אירן הי"ו, אושרה בת פרלה
תחי'.

לזכות ולרפואת: פרלה בת מסעודה תחי', גילה אלגריה בת
פרלה תחי', אברהם בן אסתר הי"ו, בתושחע"י.
להבדיל

לע"נ: סבי היקר חיים בן מרסדס ז"ל.
שלמה סלומון בן מסעודה ז"ל, יצחק מסעוד בן עליה ז"ל,
תנצבה"א.

📖 "בית מדרש בוואצפ" 📖

להצטרפות לקבוצה, וכן לקבלת הפנינים ברשימת תפוצה

שלחו וואצפ 0546481400

לקבלת הפנינים במייל

mb651990@gmail.com

להצטרפות

0546481400

